מאת יגאל לביב

צימצום האשראי - חיזוק ההון־השחור

מדיניות האוצר — להילחם באינפל־ציה באמצעות צימצום האשראי הבנקאי בארץ ומחו"ל — מחטיאה את המטרה ותגרום להתעצמות הסקטור השחור ב־משק. סוף־סוף הכיר גם שר האוצר, **שימחה ארליך**, כי ההון השחור הוא אחד משלושה הגורמים העיקריים לאינ־פלציה. כאשר תקציב המדינה מרוסן ו־תוספת־השכר מהווים רק חלק זעום מן הביקוש (לפי מחקר מקיף של הכלכלנית אסתר אלכסנדר ממשרד ראש־הממשלה), הרי שנותר רק ההון השחור כמקור לבי־קוש היוצר העלאות מחירים וסיחרור אינפלציוני.

היקף ההון השחור מתקרב עתה ל־ממדי התקציב הלאומי, וכולו חסר פי־קוח. הפשיטות של אנשי המסים בשבו־עיים האחרונים הראו, כי שני־שלישים מאלה שפשטו עליהם אינם מנהלים ספ־רים כחוק. יוצא, כי רק ההימנעות מתש־לום מס־ערך־מוסף מגדילה את ההון ה־שחור בכ־30 מיליארד לירות לשנה. האו־צר יגבה השנה כ־15 מיליארד לירות מע"מ מאותו מיעוט המקפיד לשלמו. עבור כסף הניתן כיום מחוץ למיסגרת הבנקאות משלמים 43 אחוזים מראש, שהם 67—70 אחוזים לשנה!

עתה בא האוצר ומצמצם עוד יותר את האשראי הבנקאי, פוגע שוב בסקטור היצרני משלם־המסים. מי שלווה כסף בבנק, גם משלם עליו מסים! אם מצמ־צמים את האשראי הבנקאי, מעבירים עוד חלקים של המשק למעגל ההון ה־שחור ומגדילים את הסקטור החי מחוץ לכל רישום.

מתנות לעשירים

נגיד בנק־ישראל, **ארנון גפני**, הציע לחברי ועדת־הכספים של הכנסת לתבוע משר־האוצר שיגלה מהו היקף הסובסי־דיות להון שנותן האוצר השנה, ומה היקף ההנחות ממסים הניתנות השנה

נגיד גפני
איפה החח"כים?

לגופים כלכליים. על היקף ההנחות מ־מסים אין בידי כרגע נתונים, אולם על היקף הסובסידיות להון ניתן ללמוד מחישובי החוג לכלכלה באוניברסיטה ה־עברית בירושלים.

בתקציב השוטף נמסר כי היקף הסוב־סידיות להלוואות ממשלתיות, לחברות ולעצמאיים, עולה על 20 מיליארד לי־רות. זהו ההפרש שבין הרבית שהיה על מקבל ההלוואה לשלם בשוק החופשי לבין מחירה על חשבון המדינה. ההלוו־אות הללו ניתנות ל־6 שנים, ברבית ממו־צעת של 14%. על כל מיליון לירות בתנ־אים כאלה מקבל הלווה כל שנה מתנה בגובה הפרשי הרבית, שהם לפחות 26%, או 260 אלף לירות לשנה (על כל מיל־יון!). במשך 8 שנים תתפח המתנה עד כדי 2 מיליון לירות ויותר, על הלוואה שלקח בגובה מיליון אחד בלבד!

מישרדים של עורכי־דין ישראליים בניו־יורק

בניו־יורק פועלים רשמית שני משרדים של עורכי־דין ישראלים. המדובר במשרד ישראלי ולא בעורך־דין ישראלי הפועל כחלק ממשרד עורכי־דין אמריקאיים. ה־משרדים הם של עורכי־הדין **יעקב יש־ראלי ויוסי ירושלמי** ושל **אמנון שיבולת**, משרד ישראלי נוסף פועל ב־לוס־אנג'לס. עיקר עיסוקם של המשר־דים הללו אינו בישראלים או ביורדים, אלא באמריקאים שיש להם עסקים ב־ישראל.

פירצה במס מאפשרת רווחים

פירצה בחוקי מס־ההכנסה איפשרה למומחה המיסים וההצמדות, **יוסף רי־גר**, לפתח טכניקה של צבירת רווחים גדולים.

לפני כשנה תוקנה תקנת־מס המאפש־רת לשלם מס של 10% בילבד על רווחים אינפלציונים. מצד שני, מותר כיום לנכות מהמס הוצאות שכירות אמיתית במלואן, וכן מותר שלא לשלם מס על רווחי הצמ־דה באיגרות חוב ממשלתיות.

עתה עושים את התרגיל הבא: נניח שאתה בעל מיפעל, ששוויו בספרים מיל־יון לירות, אחרי ניכוי פחת של כמה שנים, כאשר לא ניכית את הפחת המלא כפי שאתה רשאי, אתה מוכר את המיפ־על בסכום של, נניח, 10 מיליון לירות. יש לך כ־9 מיליון לירות רווח אינפלצ־יוני, שעליהן אתה משלם מס של 10%, ונשאר לך כ־8 מיליון לירות, שאותן אתה משקיע בצמודים. אחר־כך אתה שוכר את המיפעל מן הגורם שלו מכרת אותו, ואתה מנכה את הוצאות השכירות כהוצ־אה מלאה מהכנסותיך. כך יוצא שאתה ממשיך למעשה להפעיל את המיפעל כ־בעבר, אלא שעכשיו אתה מנכה את הוצ־אות ההשכרה מהכנסות המיפעל ומקטין את מס־ההכנסה ששילמת קודם, שהיה עד 60% מהרווח. נוסף לכך אתה נהנה מהכנסות מהשקעת־הכסף בצמודים.

אם אין לך רכוש, אתה יכול לעשות אותו תרגיל כאשר אתה לווה כסף צמוד וקונה רכוש, נניח מחשב, ועושה אותו דבר, כאשר הוצאות הריבית והצמדה שאתה משלם לבנק על ההלוואה הן הוצ־אות מוכרות מלאות מדמי־השכירות ש־אתה מקבל. בתום תקופת השכירות אתה מוכר את הנכס ומשלם על הרווח ה־אינפלציוני רק 10% מס, וכך מרוויח כימעט את כל הקרן שאתה מקבל תמו־רת הנכס במכירתו. למשל: אתה קונה מחשב בחצי מיליון דולר, משכיר אותו ב־50 אלף דולר לשנה. את הכסף לקניית המחשב לווית מן הבנק, ואתה משלם לבנק את ההלוואה מדמי השכירות ש־אתה מקבל. אתה מרוויח את הפרש ה־מחיר הנוסף שאתה מקבל על המחשב כאשר אתה מוכר אותו בתום השכירות.

אילת: כיצד קונים קרקע למלונות

מאז מילחמת יום־הכיפורים חל שי־תוק כימעט בהרחבת שטחי המלונות באילת. בחמש השנים האחרונות הוקם באילת מלון „אמריקנה" (105 חדרים), של המשקיע **דויד אפל** משיקגו, ליד בקעת הירח, ונוספו 40 חדרים במלון „קראוון", בחוף אלמוג, של **גדי בן־זאב**. שינויים אחרים היו בבעלות. מלון „מלכת שבא" נרכש על־ידי קבוצה פר־סית ומאז הוא סגור (80 חדרים), ומלון „עדי" נרכש על־ידי „קופל טורס", המפ־עילו בשם „אופיר" (30 חדרים). תוספת החדרים נטו בחמש שנים מסתכמת ב־65 חדרים.

הגדלת שטחי המלונות יכולה לבוא רק על־ידי בניית מלונות חדשים, ולשם כך דרושה קרקע. הקרקע כולה בידי מינהל־מקרקעי־ישראל. המינהל הוציא לאחרונה מיכרזים לשטחי קרקע לשלו־שה מלונות נוספים — כל מישבצת מלון בת 6 דונם במחיר של 1.2 מיליון לירות לדונם. על כל מישבצת ניתן לבנות מלון בן 250 חדר. מכאן יוצא, שמחיר הקרקע לחדר הוא 28.8 אלף לירות. משרד הת־יירות נותן כיום הלוואה לכל חדר במלון חדש במקום השיטה הקודמת של הח־זרי מסים. ההלוואה היא מ־321 אלף עד 450 אלף לירות לכל חדר, ברבית של 23% לא צמוד, לפי דירוג המלון. יוצא כי מחיר הקרקע לכל חדר הוא כ־12% מהמענק הניתן, בעוד שקודם לכן היה מחיר הקרקע לחדר עד 3% מן ה־מענקים הממשלתיים.

„בתנאים האלה," אומרים נציגי אגו־דת „אילון" שהוקמה לשם הקמת מלו־נות עממיים ובעליה הם 60 מאזרחי המקום, „לא כדאי לבנות מלון אלא לרכוש את הקרקעות מן המינהל לשם ספקולציה."

מחיר דונם קרקע למלון היה לפני 4 שנים 300 אלף לירות. כיום מחירו 1.2 מיליון. מי שזכה במיכרזים ועשה פיתוח שטחי וקל על הקרקע, בלי להשקיע הר־בה, יכול להחזיקה שנתיים ולמכור או־תה ברווח הון של 100% לשנה. אם יעשה פיתוח קל לא יכול המינהל לקחת ממנו את הקרקע.

מחירים מופקעים בייבוא טלוויזיות

אחרי שהוכח לפני שבועיים במדור זה, כי יבואני המכוניות דורשים ומקב־לים מחירים מופרזים לעומת העלות ב־ייבוא אישי, כדאי לראות מה קורה בתחומים אחרים.

טלוויזיה צבעונית עולה כיום לצרכן בין 39 אלף לירות ל־60 אלף לירות, לפי הדגם והגודל. בייבוא אישי ניתן להשיג טלוויזיה מעולה מתוצרת „ראנק" הבריטית, למשל, עם שלט־רחוק, במחיר ה־מתחיל ב־25 אלף לירות (22 אינץ'). מי שרוצה לקנותה בישראל בזול, ולא לנ־סוע לשם כך לבריטניה, יכול לעשות זאת באמצעות חברת „שקל" המסתפקת ב־רווח של 15% על הייבוא (ולא 150%, אצל ייבואנים אחרים). טלוויזיה צבעו־נית תוצרת „ראנק" עולה 238 לירות אנגליות בנמל חיפה; המחיר כולל הו־בלה אווירית וביטוח לישראל. על עלות

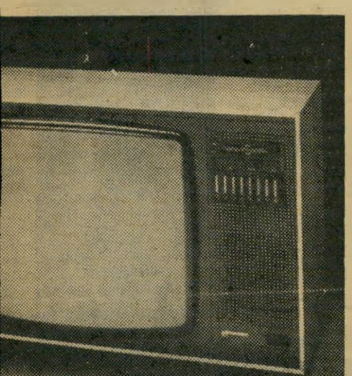

טלוויזיה ציבעונית
בחצי מחיר

זו, שהיא 7,740 לירות, יש להוסיף מסים בשיעור של 176%, שהם עוד 11,382 לירות. סך־כל העלות היא כ־24 אלף לירות.

פת ימנה את תיכון למנכ"ל

אם יקבל **גידעון פת** את תיק התע־שייה, המסחר והתיירות, הוא ימנה את **דן תיכון** כמנכ"ל המשרד במקום **עמוס מר־חיים**. תיכון הוא איש המיפלגה הליברלית בירושלים, ומאז עלה הליכוד לשילטון הוא מתקדם בסולם ה־פקידות הממשלתית בצורה מסחררת.

עמוס מר־חיים מונה מנכ"ל בתקופת השר **חיים בר־לב** ונשאר בתפקידו גם בתקופתו של **יגאל הורביץ**.

ב„לופטהנזה" מכירים רק בערבית

חברת־התעופה הגרמנית „לופטהנזה" צירפה למנות האוכל שהיא מגישה בקוו המזרח־התיכון פתק, המבטיח כי במנה זו אין בשר חזיר. הפתק מוכנס גם למנוו בקו לישראל. למרבה הפלא כתוב הפתק בכמה שפות, כולל ערבית, מבלי שאוו עברית מופיעה בו. נראה כי אנשי „לופטהנזה" סבורים כי החזיר אסור על מוס־למים ומותר ליהודים.

Dieses Gericht enthält kein Schweinefleisch
This meal does not contain pork
Ce plat ne contient pas de viande de porc
Yemeklerimizde domuz eti yoktur
هـذا الطعـام خـال من لحـم الخنـزير
این غـذا شامل گوشت خـوك نمیباشد